

ქავკაზი

1991
საბჭოთა კავშირის
13
N 70 (10463)
ფანის 6 კაპ

საბჭოთა კავშირის
1991 წლის
13 ნომერი

საბჭოთა კავშირის საგარეო დიპლომატიის-პოლიტიკური გაზეთი

გაზეთი გამოდის 1980 წლის 1 ნატიდან

რეზონანს ალკოჰოლიზმისათვის კალა არ დავეშურეთ

უმწვავესი სოციალური საკითხების მოგვარება უნდა მოხერხდეს ჩვენი ხვალისდელი წარსატის მნიშვნელოვანწილად იმაზე იქნება დამოკიდებული, რამდენად უსუსტად გაცნობიერდება საერთო მიზანი. ამის კვალობაზე უნდა განისაზღვროს მოძრაობის მიმართ სანიშნობები. ყველამ უნდა გაისივრდეთ იმის კერძობა რომ შეტად ძნელი, მომპანცეული გზით სიარული, საკუთარი, ეროვნული ეკონომიკის ფეხზე წამოყენება და განმტკიცება მოგვიწევს. მოკლე დროში უნდა ამოქმედდეს ისეთი საწარმოო სტრუქტურები, სადაც ვითარების სრული ბატონ-პატრონი იქნება თვით

მწარმოებელი, მესაკუთრე. ზოგიერთი სპეციფიკური სფეროების გარდა, სასოფლო თუ სამრეწველო საწარმოების დიდი ნაწილი პრივატიზაციის ნაცად წესებს უნდა დაექვემდებაროს. მაგრამ ეს ცხოველყოფილი პროცესი მრუდე გზით წავა, ჩიხში მოექცევა, თუ სინდის-ნამუსის ტრადიციულ კალაპოტს აცდა. ყოველმა ჩვენგანმა, ვინც შანაგანი პოტენციის კარნახით საწარმოო საქმის საკეთებლად აენთება, საუკუნეთა მანძილზე ჩამოყალიბებული, მამა-პაპათა ნაანდერძები წინაშე დაცვა და შენარჩუნებაც უნდა შეძლოს. რა უნდა დაედოს ქვეყნობედ-

ად იმ გამძლე შენობას, რომლის აგებას ხვალ და ზეგ ვაპირებთ? ეროვნული თვითშეგნების მაღალი დონე, იმ საერთო ინტერესების ღრმად გაცნობიერება, რომელთა ხორცშესხმით საქართველოს სულიერი და ეკონომიკური აღორძინება უნდა მოხერხდეს. ეს ნიშნავს მაქსიმალურად დავიცხოთ ეროვნული ვნებები, არ დავმონოთ პირადი გამდიდრების შანსს, ერთმანეთს შევახამოთ საკუთარი და საეროვნო საზრუნავი. გავიხსენოთ, როგორ გვმოძღვრავს დიდი ილია: „ვინ იმ ქვეყანას, სადაც საერთო ძარღვი ხისხლი გაშრა, სადაც ყვე

ლაში თითო არ არის და თითო ოში ყველა... სადაც „მე“ ხშირია და „ჩვენი“ იშვიათი“. ყველანი ვართ შინაგანად შეძარტული იმ ზღვარდაუღებო მზავრობით, რასაც ცენტრი ყოველ ფეხის ნაბიჯზე გვთავაზობს. ფაქტიურად იმპერიასთან ომში ვართ ჩაბმული. იღვრება უდანაშაულო ადამიანთა სისხლი. იღვრება ეროვნული თვითმოყვარეობა. მაგრამ ასეთ უმძიმეს ვითარებაშიც ჩვენს საქმეებს უნდა მივხედოთ. რეგიონის წინაშე ურთულესი პრობლემები დგას. მათი თანდათან გადაწყვეტისათვის საყოველთაო ძალისხმევას ყოველმა უზღვიდელმა თავისი ადგილი და ფუნქცია უნდა იპოვოს. მკაცრმა სინამდვილემ არ უნდა დასტურდეს ჩვენი სწრაფა უკეთესი შერჩევისაკენ.

მს დღეები სოფლად

იღვწიან პროდუქციის სიუხვისათვის

ინგირის კოლმეურნეობის მშრომლები შრომის ახალი ფორმით—ივარული წესით იღვწიან პროდუქციის სიუხვისათვის. მეჩაიებმა წელს 2800 ტონის დამზადება ივარაუდეს. დღეისათვის მოკრეფილია 500 ტონაზე მეტი ჩაის მწვანე ფოთოლი. ყოველდღიურად იკრეფება 30-35 ტონა ჩაის ფოთოლი. შეიძლება დამზადდეს მეტიც, მაგრამ ფაბრიკების წარმადობა ვერ აუღის მოზღვავებული ნედლეულის მიღება—გადამუშავებას. გამართულად მუშაობს 18 მობილური მანქანა. ასევე ხელით მკრეფავთა 9 ბრიგადა ამზადებს

ნედლეულს. მობილური მანქანებით მოკრეფება 1100 ტონა ჩაის მწვანე ფოთოლი. ინგირელებმა რაიონში პირველებმა ორმაგად შეასრულეს სენაის დამზადების სავარაუდო გეგმა. დაზადებულია 200 ტონა სენაი. სადღეისოდ 8 ჰექტარზე ნათეს მრავალწლიანი ბალახიდან მიღებული მწვანე მასა ეძლევა პირუტყვს. 35 ჰექტარზე დათესილი აქვთ სასილოსე სიმინდი.

ნ. სუსუა.

რამაც დრო მოჰამა, უარვეთი:

ნამდვილად არ გვეკადრება

წნული მოვლენის ორი ასპექტი: მოუთმენელია ის, რომ სასოფლო პროდუქციის ასეთი დეფიციტის პირობებში ანგარიშობიერებად ვგრძდით ქორწილისა, თუ ჭირის სუფრის მასშტაბებს. ხოლო არანაკლებ დასაფიქრებელია თვით ჩვენი დამოკიდებულება ასეთი ფაქტებისადმი. მაინც ტრადიციების ტყვეობაში ყოფნა არ გვეკადრება დღეს მაინც, როცა ქართველი ხალხი თავისუფლებას, ეკონომიკურ და სულიერ აღორძინებას მიეღობის. ასეთი საკითხების მიმართ ისევ გულგრილი თუ დავრჩით, უნაყოფო იქნება ჩვენი ძალისხმევა ჩვენ ყველანი ერთად მიიანი წლების ზუგადიდს განვასახიერებთ და სრულებით არა

აქვს სასხვათაშორისო მნიშვნელობა იმას, თუ როგორ წარვსადგებთ მომავალი თაობის წინაშე. მას მოდით, ჩემო თანამემამულენო, სრული შეგნებით მივედგეთ და გადავწყვიტოთ ეს პრობლემა. არ არის აუცილებელი ვინმეს დასჯა, მუქარა და დაწმენა-გინება. ყოველმა ჩვენგანმა უნდა გაცნობიეროს, რომ ქორწილისა და ქელების გაზავადებული ფორმით ჩატარება ერთიკორად გამაღიზიანებელი და შემაწუხებელია ქაცისთვის. ამ საკითხის საბოლოოდ გადაჭრას თვით განახლების გზაზე დამდგარი სამშობლო ითხოვს. შ. ლატარია, ჩვენი კოლე

უნდა დავაჩქაროთ

ოდიშის კოლმეურნეობის მწვანე მინდვრის ოსტატებს 10 ივნისისათვის დამზადებული აქვთ 250 ტონა ჩაის მწვანე ფოთოლი. საკრეფად ყოველდღიურად გადის ხელით მკრეფავთა რვა და ერთი მობილური მანქანა. ოდიშელებს ნავარაუდები აქვთ 182 ჰექტარი სრულმოსავლიანი პლანტაციიდან წელს მიიღონ და მრეწველობას ჩააბარონ 1400 ტონა ჩაის მწვანე ფოთოლი. დასასრულს უახლოვდება პირველი ვეგეტაციის ჩაის გადაკრეფა და იგი ერთ კვირაში დამოკრდება. დრო არ ითმენს. უნდა დავაჩქაროთ ჩაის კრეფა.

მატულობს ტენი

იმიწათვის, რომ არ დაუწყვან დანაკარგები და სწრაფად გადიონ პირველი ვეგეტაციის ჩაის, ონარიან მეურნეობაში ყოველ დღით ნაკრეფად გადის 12 მობილური მანქანა „საქართველო“. ოცივე წინაგადაშე მზადდება არისხიანი ნედლეული. მწყობრშია ონარიის მიკროჩაის ფაბრიკა. ყოველდღიურად მრეწველობას ბარდება 20-25 ტონა ჩაის მწვანე ფოთოლი. ბ. გოგუა.

სადა ფორკაა შეშვენი

უფრადღი, ზემდგომი ორგანოებიდან სანქციონებული პოლიტმასობრივი დონისძიებები და ერთდროული კამპანიები, არამედ უშუალო, გულწრფელი, ადამიანური შემოქმედება მოყვასის შეგნებისადმი, შეგობრული რჩევა და ა. შ. შეიძლება მავანს გადაჭარბებულ სიმკაცრედ მოეჩვენოს, მაგრამ მაინც ვიტყვით: ზოგიერთი ქელისი და ქორწილი ისეთ ფორ-

მას იღებს, რომ უდიდესი ეხპანელი მხატვარი, ცნობილი „კაპარჩიოს“ ავტორი გოია, ცოცხალი რომ იყოს, თავის ტილოზე უცდავყოფდა. ჩემი სურვილი ასეთია: აღვუდგინოთ ეროვნულ ადამ-წესებს პირვანდელი უბრალოება და სიხალადე. ნორგო შეშვენი, ბავშვთა სამხატვრო სკოლის დირექტორი.

თათბირი პრეპეტიურაში

ვერა და ვერ დამყარდა ქრონიკის წესრიგი ჩვენს გზებზე და ავტომაგისტრალზე. პირიქით, მიუხედავად სახელმწიფო ავტონსპექტის მუშაკთა დიდი მცდელობისა, უხეშ დარღვევთა რიცხვი დღითიდღე მატულობს, რაც საზოგადოებრიობის სამართლიან აღშფოთებას იწვევს. სიმთვრალის, გადაჭარბებული სიჩქარის, მოძრაობის წესების უგულვებლყოფის არასრულწლოვანებისათვის ავტომანქანის სამართავად გადაცემისა და სხვა დანაშაულებრივ ფაქტებთან ერთად უწყვეტი წიხტილი წყალს გარკვეულწილად ასხამენ სატრანსპორტო ორგანიზაციები და ცალკეული საწარმოებიც. კერძოდ, როგორც შემოწმებით ირკვევა, უხეშად მტყუნებ ავტოსატრანსპორტო საწარმოებში მათზე რიცხული ავტომანქანების გარკვეული რაოდენობა დამის საათებში არ

დგას განკუთვნილ ფარეხებში, არაფერ იცის სად დაპროექტებს, რა „კეთილი“ მიზნისთვის იყენებს მძღოლი მათ. ხშირია მორიგე-შეჩანკოსების მიერ ტექნიკურად გაუმართავი ავტომანქანების ხაზზე გაშვების შემთხვევები, რაც შესაძლებელია სავაო უბედურებათა წინაპირობად მივიჩნიოთ.

ამ და სხვა მტკიცებულ ხაკითებზე ფართო მხატლობა იყო პრეპეტიურაში გამართულ თათბირზე, სადაც მოწამულა ივენწენ შინაგან საქმეთა უფროსის საქალაქო-რაიონული განყოფილების სახელმწიფო ავტონსპექტის ქვეგანყოფილების, სატრანსპორტო ორგანიზაციებისა და სხვა სამსახურების ხელმძღვანელები მუშაკები. შექმნილი მძიმე ვითარების, გამოვლენილი დარღვევებისა და ნაკლოვანებთა აღმოსაფხვრელად სასწრაფოდ მისაღებ ღონისძიებთა შესახებ

ინფორმაციით და სიტყვებით გამოვიდნენ ბატონები. შინაგან საქმეთა უფროსის საქალაქო-რაიონული განყოფილების სახელმწიფო ავტონსპექტის ქვეგანყოფილების უფროსი ფ. კიფია, ავტოკოლონა 2478-ის უფროსი მ. ჭაბუა, №12 ავტოსატრანსპორტო საწარმოს დირექტორი ჯ. კვიციანი, ავტოკოლონა 2488-ის მთავარი ინჟინერი თ. დავანი, „საქსოფლქიმის“ რაიგაეროების უფროსის მოადგილე ვ. წულაია, სატვირთო ავტოსაწარმოს დირექტორი გ. ეშვარი, ქალაქის განათების სამსახურის უფროსი თ. თორღია, შინაგან საქმეთა უფროსის საქალაქო-რაიონული განყოფილების უფროსის მოადგილე რ. ბერიშვილი და სხვები.

თათბირის მუშაობა შეაქაშა უფროსის პრეპეტიის მოადგილე ბატონმა პ. ჩუხუამ.

„ოდისის“ კრიტიკული გამოცემის შედეგად

არს ერთი ფაქტი — რეაგირების გარეშე!

გაზეთ „ოდისის“ 28 მაისის ნომერში გამოქვეყნდა „მრგვალი მაგიდას“ პლატაკური ორგანიზაციების, შინაგან საქმეთა განყოფილების და საქალმურწო ბაზრის მუშაკთა ერთობლივი რედიის მახალბი, სადაც, ვაჭრობის სხვა ორგანიზაციებთან ერთად სავაჭრო წესების უხეშ დარღვევაში მნიშვნელოვანი როლი იყო რაიკოპავშირის დაქვემდებარებული ობიექტები.

პასუხად რაიკოპავშირის გამგეობის თავმჯდომარე ლ. ში. რაიკოპავს მივითხრო:

გამოვლენილი ფაქტები მიგანაზრებს რაიკოპავშირზე დაქვემდებარებული ორგანიზაციების ხელმძღვანელების მიერ თავიანთი მოვალეობის არაქროვნიად შესრულებაზე, სავაჭრო ობიექტების მუშაობის ყოველდღიური კონტროლის გაუქმებაზე, საერთო განუყოფლობაზე, ამიტომ ნარაზინის მომხმარებელთა საზოგადოების თავმჯდომარის შ. წოწორიას და „საქსოფლქიმის“ დამამხმარებელი ვაჭრობის უფროსის მ. გვილიას გამოცხადდათ საყვედური. მათე დაევალოთ ორი დღის ვადში გადაწყვიტონ მალაზის გამოიღველების ს. ჭყაღუასა და მ. თამლიანის სამუშაოზე დატოვების მიზანშეწონილობა.

რაიკოპავშირის საიჯარო მა-

ლაზია „ინგარის“ დირექტორს ა. ანთიას გამოცხადდა სასტიკი საყვედური. გამოიღველ მ. გულ-ორღიას სამუშაოდან დათხოვნის დასტიური არ მოგვცა პროფკავშირმა. მისი ცუდი ოქსურტი პირობების გამო, ამიტომ მას გამოცხადდა სასტიკი საყვედური და ბირა. ბით იქნა, ვაჭოვებული სამუშაოზე ხსენებული პირები გაფრთხილებულ იქნა, თუ შემდეგში არ გარდაქმნიან მუშაობას და კეთილსინდისიურად არ იშრომებენ, დათხოვნილ იქნებიან.

მუშაობის დროის მოთხოვნისამებრ გარდაქმნა და ამისათვის ქმელათი ღონისძიებების გატარება დაევალოთ ასევე რაიკოპავშირზე დაქვემდებარებულ სხვა ორგანიზაციათა ხელმძღვანელებს: ინგარის, დარღვიის, ყულიშკარის მომხმარებელთა საზოგადოების გამგეობთა თავმჯდომარეებს: შ. თორღიას, ნ. ხარგელიას, ს. კაკულიას, საზოგადოების გაერთიანების დირექტორს მ. შაროვიას, არჩევილებული „რაიკოპავშირის“ დირექტორს თ. ვაქედ. ავს. მათვე მიუვათ მიითებთ, რომ ვაჭრობის წესების დარღვევის არცერთი ფაქტი არ დატოვონ რეაგირების გარეშე და ამის შესახებ გვაცნობონ უახლოეს პერიოდში.

დემოგრაფია — გვინი საზრუნავი

იქნებ გამოგვიჩნდნენ გულშემკვივრები...

(ინტერვიუ)

საქართველოს დამოუკიდებლობა, მისი ბედნიერება, დაქარგული სახელმწიფოებრიობის აღდგენა წარმოუდგენელია, თუ საქართველოში არ გაუმჯობესდა დემოგრაფიული პოლიტიკა. წლითიწლობით იკლებს ჩვენში შობადობა და ბუნებრივი მატება, თუ 1980 წელს შობადობის რესპუბლიკური მაჩვენებელი იყო 24, 1990 წელს მან 17,8 შეადგინა. კლებულობს ბუნებრივი ნამატის კოეფიციენტიც, რაც იმავე წლებში შესაბამისად ასე გამოიხატა: 18,2 და 8,8.

რაც შეეხება ჩვილ ბავშვთა სიკვდილიანობას, ის მცირდება. თუ 1980 წელს საქართველოში ყოველ ათას ცოცხალ დაბადებულზე სიკვდილიანობა იყო 88,8, 1990 წელს მან 15,8 შეადგინა.

—ქალაქ უფროსი თითქმის ორი ათეული წელია, რაც შეკეთრად შემცირდა 0-დან 1 წლამდე ასაკის ბავშვთა სიკვდილიანობის მაჩვენებელი. (ეს ასაკი ყველაზე საფრთხილია, ამ ასაკში ავდილად ავადდება ბავშვი სეფსისით და პნევმონიით). 1980 წელს მან შეადგინა 10,7, რაც შეეხება შობადობის მაჩვენებლის მატებას, სამწუხაროდ იგი ჩვენს ქალაქში არ აღინიშნება. მეტიც, 1987 წელთან შეფარდებით 1988-89-90 წლებში 50 ბავშვით ნაკლები დაიბადა, — აღნიშნა ჩვენთან საუბარში ქ. უფროსის ბავშვთა პოლ-იკლინიკის მთავარმა ექიმმა ზაურ შაროვიამ.

კიდევ რამდენიმე შეკითხვით მივმართეთ მას:

რადგან პოლიკლინიკა არატიპურ შენობაში საცხოვრებელი სახლის ქვედა სართულზე მოთავსებულია.

—ახეზად (საქართველოში განსაკუთრებით მალაია ინვალიდ ბავშვთა რიცხოვნობა მაჩვენებელი, რომელიც უფროს 8874-ს, რა მდგომარეობაა ამ მხრივ ჩვენს ქალაქში?

—უფროსის ბავშვთა პოლიკლინიკის დღესდღეობით აღრიცხვაზე ჰყავს 88 ინვალიდი ბავშვი. ბავშვთა ჯანმრთელობაზე გავლენას ახდენს მომავალი დედის შრომის პირობები, ხშირია ორსულ ქალთა დასაქმება სოფლის მეურნეობაში მძიმე გავლენას ახდენს ასევე პესტიციდების უსისტემო გამოყენება სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტების მოყვანისას. ასევე არანაკლებ მკვედრ მოქმედებს მინერალური სასუქების ჭარბი ხმარების შედეგიც.

—იმპორტული და სამაშულო სამყურნალო საშუალებების მწვავე დეფიციტის პირობებში როგორ გესახებათ გამოსავალი ამ რთული მდგომარეობიდან?

—ძალიან გვიკირს, იქნებ დაინტერესდნენ მდიდარი საწარმოები, პიროვნებები უფრო დიდ ბავშვთა ჯანმრთელობის სხვა გულშემკვივრები და მათი სახით გამოვიჩნდნენ სონორები, რომლებიც ვალუტაზე შეუძენენ საქართველოს ბავშვთა სამყურნალო პროდუქტ იყურ დაწესებულებებს იმპორტულ აპარატებსა და პრეპარატებს.

ეს იქნებოდა მათი მხრიდან დიდი მამულიშვილური და პატრიოტული დამოკიდებულება ჩვენი მომავალი თაობის და სიერთოდ საქართველოს ბედობისადმი.

ესაუბრა თამაზ რომაშვილი

შეპარდება კონსტატები

იაკონია — ფუგლიდი

ამასწინათ, „საქალაქმრწვის“ საწარმო გერტიანების მთავარი ინჟინერი ვახტანგ ნანავა და მშენებარე სანოიგინის ქალაქის საწარმოს დირექტორი რადიონ ოყუჩავა გაემგზავრნენ იაკონიის ქალაქში: ტკიო-საპრო-ფუქინამიაში, რათა გაცნობოდნენ სანოიგინის ქალაქის გადამამუშავებელი დანადგარ-მოწყობილობების ტექნოლოგიას, ტექნიკურ დოკუმენტაციას, აღნიშნულ-დანადგარ-მოწყობილობათა ანალოგიურის შესახადი თანხა გადარიცხულია.

კითხვაზე: ფუქინამიის სანოიგინის ქალაქის ფაბრიკაში რამდენი კაცია დასაქმებული, როგორია დანადგარ-მოწყობილობათა მუშაობის ხანგრძლივობა, რა დამოკიდებულებაა საწარმოს ხელმძღვანელებსა და ხელქვეითებს შორის, როგორი შთაბეჭდილებითა ხართ ამოშავალი მშის ქვეყანაზე: პასუხობს მშენებარე სანოიგინის ქალაქის საწარმოს დირექტორი რადიონ ოყუჩავა.

—ფაბრიკაში ოთხმოცი კაცია დასაქმებული, დანადგარები მაქსიმალური დატვირთვით მუშაობენ. მიმდინარე რემონტი უტარდება თვეში ერთხელ. მუშები დიდ პატივს მიიღებენ არ ჩეულ პროფესიას. გამოირიცხულია საქმისადმი ზერელე დამოკიდებულება. უკიდურეს შემთხვევაში, როცა მუშის მიზეზით მწყობრიდან გამოდის ეს თუ ის მანქანა, მუშა ისევეა და თავისუფლდება სამუშაოდან.

სამჭკრს უფროსებს, ინჟინერ-ტექნიკურ მუშაკებს ცოლ-ცალი კაბინეტები არა აქვთ. ყველანი ერთიანი რიტმით

საქმიანობენ. მათი ხსიოთის შტრახია ურთიერთობის ცემა, თანადგომა, თავიანთი მოპყრობა ყოველგვარი ხმაურის გარეშე. იაკონიელები საოცრად პუნქტუალური და პრაქტიკული ხალხი. აქ სოფელსა და ქალაქს შორის ზღვარი წაშლილია, ორივეგან ყველაფრის სიოხვევა. ქვეყანა ეკონომიკურ ძლიერია.

მომხილავია ტკიო ღამით... იაკონიელებმა შრომატ იციან და დანერგებაც. ესაუბრა კლდარ შაჩუაშვილს.

რედაქციის მოადგილე ვ. ცხილეია.

